

Rapport

Datum: 1 juni 2004

Rapportnummer: 2004/196

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 18 januari 2002:

- onvoldoende hebben bemiddeld tussen een garagemedewerker en verzoekster nadat verzoekster een ruit had ingetrapt;
- buitensporig geweld tegen haar hebben gebruikt, waardoor verzoekster pijn heeft gekregen en letsel heeft ondervonden aan haar pols en arm. Verzoekster stelt hierbij dat de ambtenaren haar hardhandig en ruw hebben vastgepakt;
- haar gedurende twee uren geen contact hebben laten opnemen met haar gezin;
- met een snelheid van ongeveer 105 km/uur naar het politiebureau Tolsteeg hebben gereden.

Beoordeling

I. Algemeen

1. Verzoekster heeft op 18 januari 2002 haar auto in een parkeergarage te Utrecht geparkeerd. Zij was in gezelschap van een vriendin. Bij terugkomst bij haar auto wilde zij parkeergeld betalen maar de automaat was buiten werking. Vervolgens heeft verzoekster dit aan een garagemedewerker meegedeeld. Zij heeft enige tijd moeten wachten op een oplossing, aangeboden door de garagemedewerker. Er ontstond een woordenwisseling tussen verzoekster en de garagemedewerker. Verzoekster heeft op een gegeven moment een ruit van de deur van het kantoor van de garagemedewerker ingetrapt. Verzoekster en de garagemedewerker hebben vervolgens het regionale politiekorps Utrecht gebeld. Twee ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht zijn toen ter plekke gekomen. Zij hebben verzoekster op enig moment aangehouden en in een politiebusje naar een politiebureau overgebracht. De politierechter te Utrecht heeft verzoekster op 4 april 2002 ter zake van vernieling en het beledigen van een ambtenaar in dienst schuldig bevonden zonder oplegging van straf.

II. Ten aanzien van de bemiddeling

1. Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 18 januari 2002 onvoldoende hebben bemiddeld tussen een garagemedewerker en verzoekster nadat verzoekster een ruit had ingetrapt.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. De korpsbeheerder stelt zich op het standpunt dat de twee betrokken ambtenaren, te weten A. en H., in voldoende mate

hebben geprobeerd te bemiddelen. Verzoekster bleek niet bereid de door haar aangebrachte schade te vergoeden. Betrokken ambtenaar A. en betrokken ambtenaar H. hebben vervolgens hun pogingen te bemiddelen gestaakt.

3. Gedurende het onderzoek is het volgende gebleken.

De betrokken ambtenaren A. en H. hebben een proces-verbaal van bevindingen opgesteld. Daaruit blijkt dat betrokken ambtenaar H. meerdere malen tegen verzoekster heeft opgemerkt dat zij de mogelijkheid had de schade aan de ruit te vergoeden. Verzoekster heeft meerdere malen verklaard dat zij dat niet wilde. Verzoekster wilde de schade die zij had opgelopen door drie kwartier in de parkeergarage te staan, vergoed hebben. Betrokken ambtenaar H. heeft haar meegedeeld dat in het geval zij geen medewerking wilde verlenen aan het vergoeden van de schade, zij zou worden aangehouden. Verzoekster heeft toen wederom verklaard dat zij de schade niet zou vergoeden.

Uit het proces-verbaal van bevindingen blijkt verder dat betrokken ambtenaar A. zich vervolgens bij verzoekster en betrokken ambtenaar H. heeft gevoegd. Betrokken ambtenaar A. heeft gehoord dat betrokken ambtenaar H. verzoekster tot twee keer heeft verzocht de schade te betalen. Verzoekster heeft geweigerd dit te doen.

4. De Nationale ombudsman overweegt dat de politie onder meer tot taak heeft te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven (zie Achtergrond, onder 1.1).

5. De Nationale ombudsman acht de manier waarop de betrokken ambtenaren hebben gehandeld juist. Zij hebben immers meerdere malen geprobeerd te bemiddelen. Verzoekster heeft steeds geweigerd de schade die zij had veroorzaakt, te vergoeden. De Nationale ombudsman is om die reden van oordeel dat de ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht voldoende hebben bemiddeld tussen de garagehouder en verzoekster nadat verzoekster een ruit had ingetrapt. De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van het geweld

1. Verzoekster klaagt er verder over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 18 januari 2002 buitensporig geweld tegen haar hebben gebruikt, waardoor verzoekster pijn heeft ondervonden en letsel heeft opgelopen aan haar pols en arm. Verzoekster stelt hierbij dat de ambtenaren haar hardhandig en ruw hebben vastgepakt.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. De betrokken ambtenaren hebben verzoekster aan haar bovenarm vastgepakt. Dit hebben de betrokken ambtenaren gedaan pas nadat, aldus de korpsbeheerder, verzoekster bleef volharden in haar weigering mee te gaan naar het bureau. De korpsbeheerder is van mening dat het gedrag van de betrokken

ambtenaren geenszins als disproportioneel kan worden aangemerkt. De korpsbeheerder betreurt dat verzoekster door het krachtig vastgrijpen bij de linkerbovenarm blauwe plekken en pijn aan haar bovenarm heeft opgelopen.

3. Gedurende het onderzoek is het volgende gebleken.

Uit het proces-verbaal van bevindingen dat door betrokken ambtenaar H. en betrokken ambtenaar A. is opgesteld, blijkt dat zij meerdere malen tegen verzoekster hebben gezegd dat ze zou worden aangehouden bij niet betaling van de door haar toegebrachte schade aan de ruit. Bij de laatste weigering van verzoekster heeft betrokken ambtenaar A. tegen verzoekster gezegd dat zij moest meekomen. Verzoekster heeft toen gezegd dat ze dat wel wilde zien. Vervolgens heeft betrokken ambtenaar A. verzoekster bij haar rechterarm beetgepakt en geprobeerd om verzoekster in de richting van het politievoertuig te brengen. Verzoekster heeft toen tegengestribbeld. Betrokken ambtenaar A. heeft toen de armklem toegepast. Betrokken ambtenaar H. heeft verzoekster bij haar linkerarm beetgepakt en legde ook hier een klem aan. Beide ambtenaren hebben verzoekster op deze manier naar het politievoertuig begeleid. Verzoekster heeft toen continu geschreeuwd. Eenmaal bij het voertuig aangekomen, hebben de betrokken ambtenaren verzoekster in de auto laten plaatsnemen. Betrokken ambtenaar A. sloot het portier. Verzoekster heeft toen tegen het portier getrapt.

Verder is uit het onderzoek gebleken dat verzoekster de dag na haar aanhouding naar haar huisarts is geweest. De huisarts heeft bij verzoekster geconstateerd dat zij een pijnlijke linkerpols had. Verder heeft de huisarts geconstateerd dat bij de binnenzijde van haar rechterbovenarm sprake was van een bloeditstorting dan wel een bloedgezwel.

4. Verzoekster heeft gedurende de interne klachtbehandeling opgemerkt dat zij na de vordering van de betrokken ambtenaren om mee te komen, heeft gezegd dat ze nergens naartoe ging behalve naar huis. Hierna hebben de betrokken ambtenaren, volgens verzoekster, haar nogmaals gevorderd om mee te komen. Verzoekster heeft aangegeven dat zij nogmaals hetzelfde antwoord heeft gegeven. Volgens verzoekster hebben de betrokken ambtenaren haar hierop beetgepakt. Zij heeft de betrokken ambtenaren kenbaar gemaakt dat ze pijn had. Volgens verzoekster hadden de betrokken ambtenaren daar weinig boodschap aan.

5. De Nationale ombudsman overweegt dat politieambtenaren bevoegd zijn geweld toe te passen, indien het door hen beoogde doel alleen daardoor kan worden bereikt en indien het belang van het doel het gebruik van geweld rechtvaardigt. Het daadwerkelijk aanwenden van geweld door de politie dient in overeenstemming te zijn met de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. Het geweld moet, met andere woorden, redelijk en gematigd zijn (zie Achtergrond, onder 1.2, 2.1 en 2.2). Zo mogelijk gaat aan het gebruik van geweld een waarschuwing vooraf.

6. De Nationale ombudsman overweegt dat betrokken ambtenaar A. verzoekster heeft gezegd dat zij mee moest gaan. Voordat van haar werd gevorderd mee te komen, heeft verzoekster een ruit ingetrapt, het intrappen ook bekend en geweigerd de schade te vergoeden. Verder overweegt de Nationale ombudsman dat de betrokken ambtenaren ervan uit mochten gaan dat verzoekster niet vrijwillig gehoor zou geven aan het bevel mee te komen. Immers verklaarde verzoekster op het bevel mee te komen dat zij dat wel wilde zien. Hiermee staat voldoende vast dat verzoekster niet vrijwillig heeft meegewerkt aan haar aanhouding. De betrokken politieambtenaren waren bevoegd geweld tegen verzoekster te gebruiken om te bewerkstelligen dat de aanhouding alsnog kon plaatsvinden. Uit het onderzoek is niet gebleken dat de betrokken ambtenaren meer geweld hebben gebruikt dan in de gegeven omstandigheden noodzakelijk was. Evenmin is naar voren gekomen dat zij verzoekster doelbewust ietsel hebben toegebracht of hebben willen toebrengen. Bovendien was een minder ingrijpend middel in die situatie niet beschikbaar.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het contact met het gezin

1. Verzoekster klaagt er ook over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 18 januari 2002 haar gedurende twee uren geen contact hebben laten opnemen met haar gezin.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. De korpsbeheerder stelt dat verzoekster tijdens de rit naar het politiebureau in het politiebusje met haar mobiele telefoon contact heeft gezocht met haar echtgenoot. Haar vriendin heeft de telefoon overgenomen toen verzoekster van een van de betrokken ambtenaren uitleg kreeg over de te volgen procedure. De korpsbeheerder geeft aan dat verzoekster daarom ten onrechte stelt dat zij gedurende twee uren geen contact heeft mogen opnemen met haar gezin.

3. De Nationale ombudsman overweegt dat in artikel 27 van de Ambtsinstructie (zie Achtergrond; onder 2.4) de verplichting is neergelegd om bij een meerderjarige ingeslotene op verzoek van de ingeslotene een familielid of huisgenoot van de insluiting in kennis te stellen.

4. Gedurende het onderzoek is het volgende gebleken.

Verzoekster heeft gedurende de interne klachtbehandeling aangegeven dat ze in het politievoertuig niet mocht bellen met haar man. Zij mocht wel haar mobiel geven aan haar vriendin die ook in het politievoertuig zat. Verzoekster heeft tot slot aangegeven dat haar vriendin op een gegeven moment heeft opgemerkt dat verzoeksters man de telefoon niet opnam.

De betrokken ambtenaren hebben verklaard dat verzoekster nadat zij in het politievoertuig plaats had genomen, haar mobiele telefoon heeft gepakt. Betrokken ambtenaar H. wilde uitleg geven over de verdere gang van zaken. Verzoekster begon volgens betrokken ambtenaar H. toch te bellen. Betrokken ambtenaar H. heeft verzoekster vervolgens gevraagd met het bellen op te houden. Verzoekster heeft hierop geïrriteerd gereageerd en heeft haar mobiele telefoon vervolgens aan haar vriendin gegeven. Betrokken ambtenaar H. heeft opgemerkt dat hij en betrokken ambtenaar A. de zaak zo spoedig mogelijk wilden afhandelen. Zij hebben om deze reden ervoor gekozen verzoekster niet in het politievoertuig te laten bellen.

Verder is vast komen te staan dat de betrokken ambtenaren samen met verzoekster om 18:27 uur zijn gearriveerd op het politiebureau. Verzoekster heeft plaatsgenomen in een ophoudruimte waarna zij om 20:40 uur in vrijheid is gesteld.

5. De Nationale ombudsman overweegt dat niet is gebleken dat verzoekster, die meerderjarig is, nadat haar vriendin de telefoon heeft overgenomen, op enig moment de politie heeft gevraagd om haar familie over haar insluiting te informeren. Verder stond haar niets in de weg om haar vriendin gedurende de rit naar het politiebureau te vragen om haar familie op de hoogte te stellen van haar aanhouding. De onderzochte gedraging is behoorlijk.

V. Ten aanzien van de snelheid

1. Tot slot klaagt verzoekster erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 18 januari 2002 met een snelheid van ongeveer 105 km/uur naar het politiebureau hebben gereden.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond als verzoekster stelt dat zij door het rijgedrag van de betrokken ambtenaar in gevaar is gebracht. De betrokken ambtenaar besloot pas sneller te rijden toen dit verantwoord was, namelijk toen er van de busbaan gebruik kon worden gemaakt. Er was op dat moment ook geen sprake van overig verkeer. Bovendien is de betrokken ambtenaar niet eerder sneller gaan rijden dan toen verzoekster zich op beledigende wijze uitliet jegens de betrokken ambtenaar. De korpsbeheerder is wel van mening dat ook politieambtenaren in principe worden geacht zich aan de wet te houden. Een snelheidsbeperking van 50 km/uur binnen de bebouwde kom geldt derhalve ook voor hen, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder stelt zich hier op het standpunt dat er in dit geval geen directe noodzaak was om een snelheidsovertreding te begaan. De korpsbeheerder heeft de districtschef dan ook verzocht de betrokken ambtenaren hierop aan te spreken.

3. De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van het feit dat de korpsbeheerder de districtschef heeft verzocht de betrokken ambtenaren aan te spreken op het op 18 januari 2002 getoonde rijgedrag.

4. Met de korpsbeheerder is de Nationale ombudsman van mening dat politieambtenaren zich, als alle weggebruikers dienen te houden aan de bepalingen bij of krachtens de WVV '94 en dat zij zich niet behoeven te houden aan deze bepalingen indien sprake is van bijzondere feiten en omstandigheden. Daartoe is een vrijstelling gegeven door de Minister van Verkeer en Waterstaat. Krachtens artikel 62 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990) zijn weggebruikers verplicht gevolg te geven aan verkeerstekens die een gebod inhouden. De politie is hiervan vrijgesteld, echter met dien verstande dat van deze vrijstelling alleen gebruik mag worden gemaakt voorzover dit voor de uitvoering van de opgedragen taken noodzakelijk is (zie Achtergrond, onder 3.) en waarbij de veiligheid van het verkeer dient te worden gewaarborgd. Van de politie mag worden verwacht dat zij zich bewust is van het belang van deze restricties voor de voorbeeldfunctie die zij heeft, en met name voor de geloofwaardigheid van haar optreden bij het toezien op de naleving van verkeersvoorschriften door anderen.

5. Gedurende het onderzoek is het navolgende gebleken.

In de eerste plaats is aannemelijk geworden dat de betrokken ambtenaar A. harder heeft gereden dan de toegestane maximumsnelheid van 50 km/uur. De betrokken ambtenaar heeft verklaard met ongeveer 100 km/uur over de busbaan te hebben gereden en de korpsbeheerder heeft de betrokken ambtenaren aangesproken op het getoonde rijgedrag. In de tweede plaats is uit onderzoek gebleken dat verzoekster gedurende de autorit naar het politiebureau geen gevaar vormde. Al met al is niet gebleken van bijzondere feiten en omstandigheden die het niet naleven van de bepalingen bij of krachtens de WVV '94 rechtvaardigen.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Utrecht, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht (de burgemeester van Utrecht), is niet gegrond, behalve ten aanzien van het rijgedrag; de klacht is op dit punt gegrond.

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van het feit dat de korpsbeheerder de districtschef heeft verzocht de betrokken ambtenaren aan te spreken op het op 18 januari 2002 getoonde rijgedrag.

Onderzoek

Op 3 februari 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw V. te Loosdrecht, ingediend door DAS rechtsbijstand te Amsterdam, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd aan de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. De betrokken ambtenaren maakten van deze gelegenheid gebruik.

In verband met haar verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Utrecht over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar haar oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier zag hier geen reden toe.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Verzoekster maakte van die gelegenheid geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De beheerder van het regionale politiekorps Utrecht deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoekster gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Verzoekster was op 18 januari 2002 samen met een vriendin in een parkeergarage te Utrecht. Verzoekster wilde parkeergeld betalen maar de automaat was buiten werking. Zij deelde dit mee aan een garagededewerker. Er ontstond onenigheid tussen verzoekster en deze garagededewerker. Verzoekster trapte vervolgens op enig moment een ruit van de deur van het kantoor van de garagededewerker in. Twee ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht kwamen ter plekke. Zij hielden verzoekster enige tijd daarna aan en brachten haar in een politiebusje naar het politiebureau.

2. De garagededewerker deed op 18 januari 2002 bij het regionale politiekorps Utrecht aangifte van vernieling. Deze aangifte hield onder meer het volgende in:

"Ik voelde mij door het gedrag van (verzoekster; N.o.) zeer bedreigd, waardoor ik elk contact met haar heb vermeden. Zelfs toen de politie er was."

3. Betrokken ambtenaren H. en A. stelden naar aanleiding van verzoeksters aanhouding een proces-verbaal van bevindingen op. Dit proces-verbaal van bevindingen hield onder meer het volgende in:

"Ik, H., vroeg (verzoekster; N.o.) naar haar personalia. (Verzoekster; N.o.) verklaarde dat wij haar personalia niet kregen als zij de personalia van de werknemer van de parkeergarage niet kreeg. Ik, H., vroeg (verzoekster; N.o.) of zij de door haar ontstane schade aan de ruit wilde vergoeden. (Verzoekster; N.o.) verklaarde dat zij dat niet wilde. Zij wilde dat de schade die zij had opgelopen door drie kwartier in de parkeergarage te staan, vergoed werd. Ik heb hierop meerdere malen aan (verzoekster; N.o.) aangegeven dat zij de mogelijkheid had de schade aan de ruit te vergoeden en wanneer zij hieraan niet mee wilde werken, zij aangehouden zou worden. (Verzoekster; N.o.) verklaarde wederom dat zij de schade niet zou vergoeden.

Inmiddels had ik, A, me (...) bij (verzoekster; N.o.) en collega H. gevoegd. Ik, A., hoorde dat H. meerdere malen aan (verzoekster; N.o.) vroeg of zij akkoord ging met het vergoeden van de ruit. Ik hoorde dat zij dit niet wilde. Ik, A., heb haar vervolgens nogmaals verteld dat indien zij niet wilde betalen, zij door ons zou worden aangehouden. Nadat (verzoekster; N.o.) nogmaals verklaarde niet te willen betalen, hebben wij haar aangehouden. Ik, A., vertelde (verzoekster; N.o.) dat zij met ons mee moest komen. Wij hoorden (verzoekster; N.o.) zeggen: 'Dat wil ik nog wel eens zien dan', althans woorden van gelijke strekking. Hierop heb ik, A., (verzoekster; N.o.) bij haar rechterarm beetgepakt en in de richting van ons surveillancevoertuig gebracht. Ik voelde dat (verzoekster; N.o.) tegenstribbelde. Gezien het feit dat (verzoekster; N.o.) bleef tegenstribbelen, heb ik, A, een armklem aangelegd. Ik, H., pakte haar linkerarm en legde hier een klem aan. Met gepast geweld werd (verzoekster; N.o.) naar ons dienstvoertuig begeleid. (Verzoekster; N.o.) gedroeg zich zeer recalcitrant en eiste dat wij met onze poten van haar afbleven. (Verzoekster; N.o.) schreeuwde continu. Eenmaal in het surveillancevoertuig, sloot ik, A. het portier. Ik hoorde dat (verzoekster; N.o.) tegen het portier traptte. Ik, A., opende het portier en vertelde haar, dat als zij niet rustig zou blijven, wij genooddaakt waren haar de handboeien om te doen.

(...)

(Verzoekster; N.o.) zei vervolgens tegen mij, H. dat ik een 'Lul' was en dat 'het allemaal machtsvertoon was'. Ik voelde mij hierdoor in mijn eer aangetast. Vlak hierop zei (verzoekster; N.o.) dat ik een 'Flikker' was. Ik voelde mij hierdoor eveneens in mijn eer aangetast. De vriendin van (verzoekster; N.o.) zat voorin het surveillancevoertuig en (...) kon dit ook horen.

Wij hoorden dat (verzoekster; N.o.) tevens het navolgende zei:

Wat leven wij toch in een klote land, he. Tenzij je zwart was, dan krijg je toch alles voor elkaar. Kennelijk doelde (verzoekster; N.o.) op mij, A., gezien het feit dat ik een donkere huidskleur heb. De vriendin van (verzoekster; N.o.), die naast mij in het dienstvoertuig zat, hoorde dit eveneens en zij schrok hier kennelijk zichtbaar van. Ik, A., vertelde (verzoekster; N.o.) dat dit inderdaad zo was en dat dit nu wel was gebleken dat zwarten alles voor elkaar kregen.

AANKOMST BUREAU

Op vrijdag 18 januari 2002 te 18:27 uur kwam (verzoekster; N.o.) aan op het bureau van politie, district Tolsteeg."

4. Uit een mutatie van het regionale politiekorps Utrecht blijkt dat verzoekster op 18 januari 2002 om 20:40 uur in vrijheid is gesteld.

5. Op 4 april 2002 verklaarde de politierechter van de rechtbank te Utrecht verzoekster zonder oplegging van straf schuldig aan vernieling en belediging van een ambtenaar in dienst.

6. Bij brief van 16 mei 2002 diende DAS Rechtsbijstand namens verzoekster een klacht in bij het regionale politiekorps Utrecht. De klacht hield onder meer het volgende in:

"Op 18 januari 2002 parkeerde cliënte haar voertuig in garage X te Utrecht. Bij het verlaten van deze garage bleek de betaalautomaat niet het door cliënte aangeboden geld te accepteren. Zij schoot daarop een van de medewerkers van de garage aan met het verzoek haar behulpzaam te zijn. Cliënte stuitte op weezin van de zijde van de medewerker van de garage.

Cliënte is daarop achter de medewerker aangelopen en heeft daarbij een deur van het kantoortje in de garage beschadigd. Cliënte heeft hierop zelf de politie gebeld. Deze arriveerde volgens cliënte na ongeveer 15 minuten.

De ter plaatse aanwezige agenten waren de heer H. en de heer A. Na cliënte te hebben ondervraagd werd zij gevraagd mee te komen naar het bureau. Cliënte weigerde dit, mede vanwege het feit dat zij een bemiddelende rol van de aanwezige agenten had verwacht. De agenten verzochten cliënte opnieuw naar het bureau te komen, hetgeen wederom werd geweigerd. Daarna grepen de agenten cliënte zonder dat daar enige aanleiding toe was vast bij de polsen en namen haar in een houdgreep. Cliënte werd overgebracht naar bureau Tolsteeg, alwaar zij gedurende 2 uren werd vastgehouden. Daarna mocht zij het bureau weer verlaten.

De houdgreep is dusdanig geweest dat cliënte zich onder doktersbehandeling heeft moeten stellen.

Mijn cliënte verwijt de agenten H. en A. een gebrek aan bemiddelend optreden in de garage. Daarnaast verwijt cliënte de voornoemde agenten een buitenproportioneel optreden door haar op hardhandige wijze in een politieauto te zetten, met lichamelijk letsel als gevolg."

7. Als bijlage bij de klacht die door DAS Rechtsbijstand is ingediend was gevoegd een door verzoekster opgestelde verklaring. Deze verklaring hield onder meer het volgende in:

"Op 18-01-2002 wilde ik samen met mijn vriendin parkeergarage X in Utrecht verlaten. Het was toen ± 17.30 uur. Ik moest 6 euro betalen. De betaalautomaat accepteerde geen chipknip en ook mijn 10 euro biljet weigerde hij. Toen ik op de infoknop drukte verzocht de man van de garage mij naar beneden te komen. Ik heb toen mijn auto gehaald en ben naar beneden naar uitgang gereden. Bij slagboom aangekomen stopte ik tegen beter weten mijn kaartje in de automaat. Uiteraard weigerde deze mijn kaartje en weer drukte ik op infoknop. De jongeman van de parkeergarage kwam en ik legde uit wat er was. Hij zei dat ik mee moest lopen naar een andere automaat waar ik zou kunnen betalen. Hij zei me mijn auto aan de kant te zetten en hem te volgen. Ik vond dat onzinnig en zei dat het hun fout was dat de betaalautomaat niet goed werkte. Ik bood aan hem te betalen, maar dat wilde en kon hij niet. Hij bleef er op aandringen dat ik mijn auto aan de kant moest zetten. Dat heb ik uiteindelijk gedaan en ben meegelopen naar een andere betaalautomaat. Daar stopte de jongeman mijn kaartje in de automaat, deze gaf aan dat mijn kaart geblokkeerd was. Hij probeerde het nogmaals en wederom gaf de automaat geblokkeerd aan. Hij gaf mij gelijk waarop ik nogmaals aanbood het bedrag aan hem te betalen. Dit weigerde hij wederom.

Ik raakte inmiddels geïrriteerd en zei hem dat hij de boom moest openen omdat ik naar huis wilde. Het was toen zeker 30 min. later. Hij wilde dat ik meeliep naar de kelder om een nieuw kaartje te maken waarna ik dan naar boven zou moeten om alsnog te gaan betalen. Dit weigerde ik pertinent en zei hem dat ook. Ik vertelde hem nogmaals dat het een belachelijke situatie was en dat hij wat meer service moest verlenen. Ik wilde naar huis en vond dat hij de slagboom nu toch echt moest openen. Tenslotte wachtten mijn kinderen ook op mij. De man verdween met mijn kaartje het hokje in en liet mij bij mijn auto achter. Na een aantal minuten ging ik kijken of er al iets geregeld was. Ik liep naar het hokje en tikte op de ruit en gebaarde of hij nu iets ging doen. De man reageerde niet en bleef praten met diegene met wie hij aan de telefoon was. Ik liep om het hokje naar de deur maar deze zat op slot. De man negeerde mij en mijn vraag nog steeds, en in machteloze woede gaf ik toen een trap tegen de deur aan. Daarbij brak de ruit van de deur.

Ik ben teruggelopen naar mijn auto en heb toen de politie gebeld. Ik wist niet meer wat ik met de situatie aanmoest en hoopte dat de politie een oplossing zou weten. Inmiddels

waren we 45 min. verder. Al die tijd werd ik tegen mijn wil in een stinkende garage tegengehouden. Na ongeveer 15 min.!!!! kwam eindelijk de politie. Al vrij snel kreeg ik de indruk dat deze agenten bevooroordeeld waren. Hadden zij soms al met de jongeman van de garage gesproken? Ik heb mijn verhaal aan agent H. verteld. Ik vond dat hij mij direct als schuldige behandelde en dat hij voorbij ging aan het feit dat ik daar 45 min. tegen mijn wil heb moeten verblijven. Ik verwachtte meer bemiddeling, maar daar was geen enkele sprake van. Agent A. kwam bij de jongeman van de garage terug. Inmiddels had agent H. mijn gegevens genoteerd. Hij vroeg mij of ik bereid was de schade van de ruit te vergoeden. Ik antwoordde dat ik dat wilde, mits mijn schade ook vergoed zou worden.

Hier werd niet op gereageerd. Hij vroeg het nogmaals en ik antwoordde met dezelfde woorden. Hierop vroegen ze mij mee te gaan naar het bureau. Ik zei dat ik nergens naartoe ging behalve naar huis. Ze vroegen het nogmaals en weer antwoordde ik met dezelfde woorden. Daarop werd ik beetgepakt, in wat later bleek een klem!!!!!!

Ik zei ze dat ze mij ontzettende pijn deden, maar daar hadden ze geen boodschap aan. Ik moest op mijn tenen meehuppelen want mijn voeten raakten de grond nauwelijks meer. Ik schreeuwde van pijn en vroeg of ik mijn auto af mocht sluiten en mijn tas uit de auto mocht pakken. Dit mocht niet!!!!!! Ik vroeg of mijn vriendin dit mocht doen en in eerste instantie mocht dit ook niet. Toen ik zei dat ik het recht had om mijn eigendommen veilig te stellen zeiden de agenten dat als we bij het politiebusje zouden zijn, ik de sleutels aan mijn vriendin mocht geven. Ik had ze niet eens kunnen geven want mijn pols werd dubbel gevouwen waardoor mijn hand bijna bij mijn elleboog zat. Agent bleef mijn pols naar beneden drukken, terwijl ik me niet verzette. Ik zei dat ik echt wel mee zou lopen, dat het niet nodig was om mij zo'n pijn te doen. Maar agent zei dat ik mijn kans had gehad!!! Het was een groot stuk machtsvertoon. Er waren natuurlijk zeer veel toeschouwers in de garage. Uiteindelijk mocht mijn vriendin de auto afsluiten en mocht ze mee naar het bureau. In het busje mocht ik niet met mijn man bellen, ik mocht wel mijn mobiel aan vriendin geven zodat zij kon bellen. Agent H. begon tegen mij te praten, op dat moment zei mijn vriendin dat mijn man de telefoon niet opnam. Toen ik mijn mobiel weer terugkreeg, vroeg ik agent H. om verder te gaan met zijn verhaal. Hij antwoordde dat hij het niet nog eens wilde zeggen omdat ik maar had moeten luisteren!!!!!!

Bij bureau Tolsteeg aangekomen gooiden de agenten de schuifdeur open en liepen minstens 3 meter voor mij uit het bureau in. Was ik nu ineens niet gevaarlijk meer, of kwam het omdat er daar geen toeschouwers waren????? Ik werd gefouilleerd en de agent vroeg mij mijn zakken te legen en mijn handtas af te geven. Dit deed ik, en de agent deed mijn bezittingen in een ijzeren kist zonder deze af te sluiten. Hij wilde deze kist op balie laten staan om mij naar arrestantenhok te brengen. Ik vroeg hem de kist in de daarvoor bestemde kluis te zetten maar hij zei dat dat kon wachten. Ik vond dat niet correct want tenslotte waren het mijn eigendommen en ook in politiebureaus kan er gestolen worden. Ook stond de deur naar buiten gewoon open. Uiteindelijk heeft hij hem toch in de kluis gezet en werd ik door een vrouwelijke collega naar het arrestantenhok gebracht. Daar

werd ik opgesloten zonder te weten wat er ging gebeuren. Na 15 min. heb ik op de intercom gedrukt en kwam agent A. Ik vroeg hem hoe lang ze mij gingen vasthouden en wat de verdere plannen waren. Hij vertelde mij dat zijn collega mij dat in het busje had willen vertellen, maar dat ik het belangrijker vond om met mijn vriendin te kletsen???????? Ik begon inmiddels echt te twijfelen aan mijn leeftijd en aan mijn verstand. Dit leek wel kleuterschool! Ik kreeg te horen dat mijn "geval" aan de hulpofficier zou worden voorgelegd en dan zou mijn verklaring worden opgetekend. Daarna zou ik te horen krijgen of ik er met een geldboete vanaf zou komen of dat ik zou moeten voorkomen. Nu, dat laatste is dus het geval en wel op 04-04-2002. Ik word aangeklaagd voor 2 misdrijven, te weten: het vernielen van andermans eigendommen (ruit) en voor het beledigen van een ambtenaar. Ik heb ongeveer 2 uur op dat bureau gezeten zonder dat ik de mogelijkheid heb gekregen om mijn familie in te lichten. Mijns inziens zijn er nog veel meer fouten gemaakt. (...)

Ik heb een bloeduitstorting van ongeveer 8 cm. doorsnede aan de binnenkant van mijn rechter bovenarm, en de pols van mijn linkerarm is gekneusd door overstrekking.

Deze verwondingen zijn gezien door een arts en vastgelegd op foto. Tevens heb ik kalmerende middelen gekregen, want door alle toestanden kan ik mij niet meer ontspannen en kan ik de slaap niet vatten. Als ik nu een politieauto zie rijden, moet ik stoppen omdat ik volledig in paniek raak."

8. De huisarts van verzoekster verklaarde bij brief van 13 november 2002 onder meer het volgende:

"Ik zag patiënte op 19-01-2002. (...) Bij onderzoek vond ik een pijnlijke li pols bij palmairflexie en bij extensie tegen weerstand. Tevens fors hematoom (zie Achtergrond, onder 4; N.o.) binnenzijde re bovenarm 2x rond (lijkend op vingerafdrukken) van ong 3,5 cm doorsnee.

Ik stelde de diagnose contusie (zie Achtergrond, onder 4; N.o.) en distorsie (zie Achtergrond, onder 4; N.o.), gaf uitleg, en pijnstilling.

Op 01-02-2002 zag ik haar opnieuw. Ze had nog steeds pijn li pols. Toen reeds 2 weken.

Bij onderzoek van de pols in palmairflexie pijn midden in pols gewricht dorsaal. Geen asdrupijn. Geen pijn zijkanten of bij draaien.

Ik bleef bij dezelfde diagnose en stelde een expectatief beleid in."

9. Mevrouw L. was ten tijde van het gebeuren samen met verzoekster. Zij verklaarde bij brief van 20 september 2002 onder meer het volgende:

"Op 18 januari 2002 wilden (verzoekster; N.o.) en ikzelf de parkeergarage verlaten.

Nadat de betaling niet wilde lukken ontstond er onenigheid tussen (verzoekster; N.o.) en de garagemedewerker. Hij liep met het parkeerkaartje naar zijn kantoor, waarop (verzoekster; N.o.) hem vroeg wat er nu stond te gebeuren. Vervolgens liep zij met hem mee. Op dat moment zat ik in de auto. Toen zij terugkwam vertelde ze mij dat ze een ruitje kapot had getrapt. Daarop belde zij de politie om hulp. Er kwamen twee agenten die niet in staat bleken te bemiddelen tussen (verzoekster; N.o.) en de garagemedewerker. Een van de agenten vroeg haar of zij de schade wilde betalen. Zij antwoordde dat zij dat wel wilde, mits haar schade ook zou worden vergoed.

Na wat heen en weer gepraat werd (verzoekster; N.o.) zeer hardhandig en ruw beetgepakt.

Zij schreeuwde tegen de agenten dat ze haar los moesten laten. Ik liep ernaar toe en vroeg de agenten of het niet wat minder ruw kon.

(Verzoekster; N.o.) moest mee naar het bureau en vroeg aan de agenten of ze haar handtas mocht pakken en de auto mocht afsluiten. Dit mocht zij niet en uiteindelijk kon ikzelf de auto afsluiten.

De agenten draaiden haar pols hardhandig op haar rug en op die manier liepen zij met (verzoekster; N.o.), die amper de grond raakte, de parkeergarage uit. (Verzoekster; N.o.) zat met één van de agenten achterin het politiebuisje. Ikzelf zat naast de bestuurder. Zo kon ik zien dat wij met 100 km/uur door de stad reden. Het leek mij wat aan de harde kant omdat er geen sirene of zwaailicht werd gevoerd. Naar mijn mening moeten ook agenten zich aan de maximumsnelheid houden. Bij het bureau aangekomen werd (verzoekster; N.o.) naar het arrestantenverblijf geleid. Ik mocht in de hal plaatsnemen. Na ongeveer twee uur mochten wij het bureau verlaten.

Het ruwe optreden van de politie heeft mij zeer verbaasd en ik ben er dan ook behoorlijk van geschrokken."

10. In het kader van de interne klachtprocedure stelde het regionale politiekorps Utrecht een rapport d.d. 28 juni 2002 op. Dit rapport hield onder meer het volgende in:

"Op vrijdag 21 juni 2002 werd (verzoekster; N.o.) nader gehoord;

Zij verklaarde (...):

Op 18 januari 2002 wilde ik de parkeergarage X aan de J.-straat te Utrecht verlaten. Echter bij het betalen bij de betaalautomaat bleek mij dat de betaling niet wilde vlotten. Ik moest 6 Euro betalen. De betaalautomaat weigerde mijn chipknip en vervolgens ook een 10 Euro biljet. Nadat ik toch mijn auto had gehaald en de parkeergarage wilde verlaten bleek dit niet mogelijk. Ik heb toen contact gelegd met de beheerder van de parkeergarage. Hij stelde voor om naar een andere betaalautomaat te lopen en mijn auto aan de kant te

zetten. Omdat ik van mening was dat ik geen schuld had aan het betalingsprobleem wilde ik het bedrag aan de parkeerbeheerder direct betalen en de parkeergarage uitrijden. De man bleef echter aandringen dat ik naar een andere automaat moest lopen en dat de auto aan de kant gezet moest worden. Uiteindelijk ben ik meegelopen naar een andere automaat waarna bleek dat mijn parkeerkaart was geblokkeerd. Ik probeerde nogmaals aan de man cash te betalen maar dit weigerde hij. Inmiddels raakte ik geïrriteerd en zei hem dat hij de slagboom moest openen. Ik stond toen al 30 minuten in de parkeergarage. De man stelde voor om in de kelder een nieuw kaartje te laten maken waarna ik weer naar boven moest lopen om te betalen. Ik weigerde en zei dit tegen de man. De man ging vervolgens naar zijn kantoortje en liet mij bij de auto achter. Ik liep vervolgens naar het kantoortje en klopte tegen de ruit. De man was kennelijk telefonisch in gesprek en reageerde niet op mijn tikken. Ik wilde de toegangsdeur van zijn kantoortje openen maar de deur bleek op slot. Op dat moment werd ik kwaad en gaf een trap tegen de ruit van de deur. Hierdoor brak de ruit.

Vervolgens ben ik teruggelopen naar mijn auto en via mijn mobiele telefoon belde ik de politie. Na ongeveer 15 minuten kwam de politie ter plaatse. Al vrij snel kreeg ik de indruk dat deze agenten bevooroordeeld waren. Mijn verhaal heb ik verteld aan de agent H. Ik vond dat hij mij direct als schuldige behandelde en voorbij ging aan het feit dat ik al 45 minuten tegen mijn zin in de parkeergarage moest wachten. De agent H. had inmiddels mijn gegevens opgeschreven toen de beheerder van de parkeergarage en de agent A. bij ons kwamen staan. Agent A. vroeg mij of ik de schade van de ruit wilde vergoeden. Ik antwoordde dat ik dat wel wilde mits mijn schade ook zou worden vergoed. Hierop werd niet gereageerd waarna ik hetzelfde antwoord nogmaals gaf. Hierop vroegen de agenten mij mee te gaan naar het politiebureau. Vervolgens vroegen zij nogmaals of ik de schade wilde vergoeden waarop ik hetzelfde antwoord gaf. Daarop werd ik beetgepakt, in wat later bleek een klem. Ik zei dat ik veel pijn had maar daar reageerden zij niet op. Ik moest op mijn tenen meehuppelen want mijn voeten raakten de grond bijna niet meer. Ik schreeuwde van de pijn en vroeg of ik mijn auto nog mocht afsluiten. Dit zou geregeld worden als ik in het politiebusje zou zitten. Ik zei dat ik wel wilde meelopen maar de agent antwoordde dat ik mijn kans had gehad. In mijn beleving was het een en al machtsvertoon en zeker niet nodig geweest. In het busje mocht ik van de agenten niet bellen met mijn mobiel. Tijdens het transport naar het bureau werd naar mijn overtuiging ook erg hard gereden in de politiebus. Ik heb daar nog wat opmerkingen over gemaakt. In het bureau werd ik gefouilleerd en mijn spullen werden in een kist gedaan. Vervolgens werd ik ingesloten in een arrestantenhok en pas na lang aandringen kwam de agent A. Hij vertelde dat men mij in de bus wilde vertellen wat er ging gebeuren maar dat ik onvoldoende geluisterd had. Er werd mij verteld dat ik voorgeleid zou worden bij de hulpofficier van justitie die een besluit zou nemen hoe het verder zou gaan. Ik zou in ieder geval een proces-verbaal krijgen voor de vernieling en voor de belediging van een politieambtenaar. Ik heb in totaal ruim 2 uur op het bureau gezeten zonder dat ik mijn familie heb kunnen informeren. Concreet heb ik de klacht ingediend omdat ik van mening ben dat het gehele

voorval geëscaleerd is en dat de politieagenten A. en H. overtrokken hebben gereageerd in plaats van te bemiddelen. Bovendien heeft men mij onnodig hard beetgepakt waardoor ik mij onder doktersbehandeling heb moeten stellen en dat er zelfs zichtbaar letsel was ontstaan aan mijn rechterbovenarm. Bovendien heb ik van de behandelend arts kalmerende middelen gekregen en raak ik in paniek als ik een politieauto tegenkom. Meer omtrent de gebeurtenissen kan ik niet verklaren.

Op zaterdag 22 juni 2002 hoorde ik de in de klacht omschreven politieagent A. Vooraf heb ik de klacht van (verzoekster; N.o.) uitvoerig besproken.

Hij verklaarde mede aan de hand van de door mij gestelde vragen het navolgende:

"Op 18 januari j.l. werd ik samen met mijn collega H. door de meldkamer gezonden naar de parkeergarage X i.v.m. problemen in de parkeergarage. Bij de parkeergarage werden wij aangesproken door de beheerder van de parkeergarage die ons bijna huilend aangaf een probleem te hebben met een mevrouw in de parkeergarage. Hij gaf aan zich bedreigd te voelen door het gedrag van de dame in kwestie.

Door mijn collega H. werd de bedoelde vrouw aangesproken. Zij vertelde dat zij haar parkeerkaart wilde betalen doch dat de betaalautomaat haar chipknip en geld weigerde. Hierop heeft zij contact gezocht met de beheerder van de parkeergarage die voorstelde om een andere automaat te zoeken om zodoende toch te kunnen betalen. Zij weigerde echter en er ontstond een woordenwisseling, met de beheerder. Deze voelde zich op een gegeven moment zodanig bedreigd dat hij zich opsloot in zijn kantoortje. Door de beheerder werd vervolgens verteld dat de mevrouw op een gegeven moment enkele malen op de ruit van de deur van zijn kantoor had getikt en vervolgens tegen de ruit schopte. Hierdoor brak de ruit en de beheerder belde direct de politie. De beheerder verklaarde tegen mij (huilend) dat hij aangifte wilde doen van vernieling van de ruit.

Nadat ik het verhaal had aangehoord van de beheerder ben ik direct naar H. en genoemde mevrouw gelopen en hoorde ik dat H. nog met deze mevrouw in gesprek was. Ik kreeg de indruk dat het gesprek van H. en de vrouw niet echt liep. Ik heb H. uitgelegd wat de beheerder had verklaard en stelde voor dat de vrouw de kosten van het parkeren en van de ruit zou moeten gaan vergoeden.

Vervolgens heb ik deze vrouw meerdere malen uitgelegd wat de bedoeling was waarop zij telkens antwoordde dat zij uitsluitend de kosten zou betalen als haar kosten ook zouden worden vergoed. Nadat wij geen ander antwoord kregen dan het bovenstaande hebben wij de vrouw aangegeven dat zij zou worden aangehouden en overgebracht naar het politiebureau.

Daarop hebben wij de vrouw beetgepakt om haar zodoende over te brengen naar de surveillanceauto. Ik heb de vrouw stevig bij haar rechterbovenarm gepakt en haar met

1 hand meegetrokken in de richting van de politieauto. Omdat zij zich enigszins verzette en tegenstribbelde heb ik wat meer kracht gebruikt om de vrouw onder controle te houden en te voorkomen dat zij zich zou losrukken en eveneens om verder escalatie te voorkomen. Omdat zij tegenstribbelde heeft collega H. de linkerarm van de vrouw op haar rug gedraaid en gefixeerd. Hierdoor was het mogelijk om haar onder controle te houden en naar de politieauto te brengen. In de bus tijdens het transport werd (verzoekster; N.o.) persoonlijk en maakte zelfs nog wat opmerkingen over mijn huidskleur. Ook bij het uitleggen van de te volgen procedure wilde de vrouw niet luisteren en wilde met haar mobieltje haar familie bellen. Dit werd door ons niet toegestaan. Door alle commotie zijn wij snel met de bus via de busbaan naar het bureau Tolsteeg gereden. Door haar gedrag en haar opmerkingen had ik in het bureau geen zin meer om contact te hebben met (verzoekster; N.o.). Het verdere verhoor heb ik dan ook overgelaten aan andere collega's. Wél heb ik nog mijn kaartje gegeven met mijn naam.

Ik ben van mening dat ik tijdens de aanhouding (verzoekster; N.o.) stevig heb beetgepakt maar zeker niet met de bedoeling om hierbij letsel te veroorzaken. Het doel was om haar onder controle te houden en aanhouding en overbrenging mogelijk te maken. Voor mijn gevoel is de toegepaste dwang niet buiten proporties geweest. Wel betreur ik het veroorzaakte fysieke ongemak. Meer hierover kan ik niet verklaren"

Op woensdag 26 juni 2002 hoorde ik in het bureau Tolsteeg de in de klacht genoemde agent H. Nadat ik hem uitgebreid had geïnformeerd over de inhoud van de klacht van (verzoekster; N.o.) verklaarde hij mede aan de hand van de door mij gestelde vragen het navolgende:

"Op 18 januari 2002 omstreeks 18.00 uur werd ik samen met de hoofdagent A. door de meldkamer gezonden naar de parkeergarage X aan de J.-straat te Utrecht ivm onenigheid.

Ter plaatse werden wij aangesproken door een medewerker van de parkeergarage die ons huilend vertelde dat hij een conflict had met een vrouw die hem vervolgens verbaal had bedreigd. Ik liep vervolgens naar de door de medewerker aangewezen vrouw en vroeg haar wat er gebeurd was. Direct bij aanvang van het gesprek merkte ik wat weerstand waardoor het gesprek van het begin al moeizaam verliep. Wel gaf zij toe dat zij problemen had gehad met een medewerker van de parkeergarage en dat zij in een opwelling een ruit had vernield van het kantoor van deze medewerker. Zij gaf aan dat het probleem was ontstaan doordat de betaalautomaat haar betaling had geweigerd en dat de medewerker niet in staat was om snel te zorgen dat zij de parkeergarage kon verlaten. Hierop ontstond een woordenwisseling; waarna de medewerker van de parkeergarage zich had teruggetrokken in zijn kantoor. (Verzoekster; N.o.) had daarop geprobeerd de aandacht te trekken van een medewerker die vervolgens niet op haar kloppen reageerde. (Verzoekster; N.o.) had daarna met haar voet de ruit ingetrapt. Direct daarop hadden zowel de medewerker van de garage als (verzoekster; N.o.) de politie gebeld. Collega A. had na aankomst bij de parkeergarage het verhaal aangehoord van de medewerker van de

parkeergarage en bevestigde het bovenbeschreven relaas. Hierop stelde ik (verzoekster; N.o.) meerdere malen, volgens mij wel een keer of 10, in de gelegenheid de schade aan de ruit te vergoeden waarna zij na betaling van het parkeergeld de garage zou kunnen verlaten.

Zij was echter van mening dat er slechts sprake zou kunnen zijn van een vergoeding als ook haar schade (tijd) zou worden vergoed. Gelet op het feit dat dit een civielrechtelijk geschil was hebben wij haar nogmaals gewezen op de consequentie van het niet betalen van de schade. Doordat (verzoekster; N.o.) halsstarrig bleef in haar opvatting hebben wij besloten haar aan te houden ter zake vernieling. Na haar hierover te hebben geïnformeerd gaf zij te kennen dat zij nog wel zou zien of zij met ons mee zou gaan. Hierop pakte collega A. (verzoekster; N.o.) stevig beet bij haar bovenarm teneinde haar te geleiden naar onze politiebuis. Nadat collega A. haar had beetgepakt probeerde (verzoekster; N.o.) zich los te rukken waarna ik haar linkerarm heb beetgepakt en op haar rug heb gefixeerd. Ondanks het feit dat wij haar beet hadden bleef zij zich verzetten waardoor wij meer kracht moesten gebruiken om haar onder controle te houden. Ik ben van mening dat wij bij de aanhouding en het geleiden naar de bus wel fysieke dwang hebben toegepast maar geenszins buitenproportioneel.

In de bus bij het overbrengen naar het bureau Tolsteeg probeerde (verzoekster; N.o.) met haar mobieltje te bellen hetgeen door mij expliciet werd verboden. Hierop schold (verzoekster; N.o.) mij uit voor "lul" en "flikker". Ook maakte zij tijdens het overbrengen opmerkingen over de huidskleur van collega A. Ik dacht dat dit een opmerking was in de trend van "zwarten krijgen alles voor elkaar in Nederland". Over het algemeen maakte zij op mij een opgefokte indruk en zij was niet voor rede vatbaar. Tijdens het transport, via de busbaan, had zij ook nog opmerkingen over de rijstijl van collega A. Volgens haar werd er te hard gereden en ontstonden er gevaarlijks situaties.

Bij aankomst in het bureau Tolsteeg hebben wij (verzoekster; N.o.) ingesloten en het verdere verhoor en voorgeleiding overgelaten aan andere collega's omdat wij beiden het gevoel hadden dat het verstandiger zou zijn dat anderen haar verder zouden behandelen.

Ik ben van mening dat wij over het algemeen gezien (verzoekster; N.o.) soepel hebben behandeld en dat wij haar voldoende mogelijkheden hebben gegeven om de zaak van de vernieling op te lossen. De toegepaste fysieke dwang was noodzakelijk om haar bij de aanhouding onder controle te houden en verdere escalatie te voorkomen. Dat (verzoekster; N.o.) hierdoor licht letsel heeft opgelopen betreur ik maar was niet te voorkomen geweest door haar opstandige gedrag. Meer hieromtrent kan ik niet verklaren."

11. De korpsbeheerder oordeelde bij brief van 26 juni 2002 onder meer als volgt op de klacht:

"Op 18 januari j.l. had u uw personenauto geparkeerd in de parkeergarage X aan de J.-straat te Utrecht. Toen u de parkeergarage wilde verlaten bleek dat betaling niet mogelijk was door een fout in de betaalautomaat. Na een verzoek van u aan een medewerker van de parkeergarage ontstond een situatie die uiteindelijk resulteerde in een conflict met deze parkeergaragemedewerker die er niet voor kon zorgen dat u snel de betaling kon regelen en de parkeergarage kon verlaten. Hierdoor is e.e.a. verder geëscaleerd en wel zodanig dat u een ruitje heeft vernield van het kantoor van de parkeergarage. Zowel door de medewerker van de parkeergarage als door u zelf werd hierop de politie gealarmeerd die na korte tijd arriveerde. De poging van deze agenten om in het ontstane conflict te bemiddelen mislukte waarna u door de betrokken politiemensen bent aangehouden en vervolgens bent overgebracht naar het politiebureau Tolsteeg.

Middels een schriftelijke klacht welke door u is ingediend bij uw rechtsbijstandsverzekering (...) heeft u verzocht om het optreden van de betrokken politieagenten te laten onderzoeken. In het schrijven van de (...) rechtsbijstandsverzekering wordt gesteld dat u graag zou zien dat beide politieagenten op hun gedrag zouden worden aangesproken. Bovendien zou u het op prijs stellen dat er een excuus zou volgen vanuit het korps.

Op basis van de door u afgelegde verklaring ten overstaan van de klachtenbehandelaar dhr. P. blijkt dat uw klacht zich richt op de volgende onderdelen.

1. Onvoldoende bemiddeling van de betrokken politieagenten en hun bevooroordeelde houding;
2. Het toepassen van geweld bij de aanhouding en overbrenging.

Met betrekking tot het gestelde onder 1 ben ik van mening dat de betrokken politiefunctionarissen op een constructieve wijze geprobeerd hebben om te bemiddelen tussen u en de medewerker van de parkeergarage. Mij is niet gebleken dat men bevooroordeeld was en uit verklaring is mij gebleken dat er meerdere malen is aangeboden om door betaling van de kosten van de vernielde ruit het conflict op te lossen. Op uw uitdrukkelijk verzoek om slechts de schade aan de ruit te vergoeden als er ook een vergoeding zou plaatsvinden van de door u geleden schade kon door de politieagenten niet worden ingegaan. Uiteindelijk hebben de politieagenten, nadat zij meerdere malen hadden aangegeven dat u ter zake vernieling zou worden aangehouden, besloten om tot aanhouding over te gaan. Mijn oordeel daarover is dat deze aanhouding rechtmatig was.

Ik acht dit onderdeel van de klacht dan ook ongegrond.

Met betrekking tot het gestelde onder 2 ben ik van mening dat er bij uw aanhouding sprake is geweest van het toepassen van fysieke dwang door beide politieagenten. De mate van fysieke dwang was nodig om de aanhouding mogelijk te maken en verdere escalatie te voorkomen. Op basis van de bevindingen van Dhr. P. kan ik niet anders dan tot de

conclusie komen dat er nimmer sprake is geweest van buitenproportioneel geweld. De toegepaste dwang diende om er voor te zorgen dat u kon worden aangehouden en kon worden geleid naar de surveillanceauto. Bovendien werden de politieagenten door de mate van uw verzet gedwongen om enige fysieke dwang toe te passen door het vastpakken van uw rechterbovenarm. Door de andere politieagent werd uw arm op uw rug gefixeerd. Met name door het krachtig beetpakken en vastpakken van uw rechterbovenarm bij de aanhouding heeft u licht letsel opgelopen (hematoom). Ondanks de noodzaak van het toepassen van de genoemde dwang betreur ik het dat er door het optreden van de politieagenten fysiek nadeel voor u is ontstaan.

Desondanks acht dit onderdeel van de klacht op basis van het bovenstaande ongegrond."

B. Standpunt verzoekster

Het standpunt van verzoekster staat samengevat weergegeven onder Klacht.

C. Standpunt korpsbeheerder

De korpsbeheerder reageerde bij brief van 23 juli 2003 onder meer als volgt op de klacht:

"Bij brief d.d. 26 juni 2002 is aan verzoekster medegedeeld dat de districtschef de bovenvermelde klacht op alle punten ongegrond acht. De betrokken agenten hebben mijns inziens in voldoende mate geprobeerd te bemiddelen. Toen bleek dat verzoekster er niet toe te bewegen was de door haar aangebrachte schade te vergoeden hebben de agenten hun pogingen te bemiddelen in een vreedzame geschilbeslechting gestaakt.

Pas nadat verzoekster - daartoe tot twee maal toe verzocht - bleef volharden in haar weigering mee te gaan naar het bureau is zij door de betrokken agenten bij de bovenarm gepakt. Ik ben van mening dat dit middel gezien de omstandigheden geenszins als disproportioneel kan worden aangemerkt. Wel betreur ik het dat verzoekster door het krachtig vastgrijpen bij de linkerbovenarm blauwe plekken en pijn aan haar bovenarm heeft opgelopen.

Verzoekster heeft in het politiebusje met haar mobiele telefoon contact gezocht met haar echtgenoot. Haar vriendin heeft de telefoon van verzoekster overgenomen toen deze van de betrokken politiefunctionarissen uitleg kreeg over de te volgen procedure door de betrokken agenten. Ten onrechte voert verzoekster derhalve aan dat zij gedurende twee uren geen contact op heeft mogen nemen met haar gezin.

Voor wat betreft het onderdeel van de klacht dat de betrokken agenten met een snelheid van ongeveer 105 km/uur naar het politiebureau zijn gereden wijs ik erop dat in principe ook politieambtenaren geacht worden zich aan de wet te houden. Een snelheidsbeperking van 50 km/uur geldt derhalve ook voor hen. Voor zover verzoekster met dit klachtonderdeel beoogt aan te geven dat zij op enigerlei wijze in gevaar zou zijn gebracht

door de agenten meen ik dat dit onderdeel van de klacht ongegrond is. De bestuurder van de politiebus besloot pas sneller te gaan rijden, toen dit verantwoord was, namelijk toen er van de busbaan gebruik kon worden gemaakt en waar op dat moment geen overig verkeer aanwezig was. Bovendien zijn de betrokken ambtenaren niet eerder sneller gaan rijden dan toen verzoekster zich op beledigende wijze uitliet jegens de betrokken politieambtenaren. Maar evengoed ben ik het met verzoekster eens dat er - ondanks de beledigingen - in casus geen directe noodzaak was om een snelheidsovertreding te begaan. Ik zal de districtschef dan ook verzoeken de betrokken medewerkers hierop aan te spreken."

D. Reactie betrokken ambtenaar

1. Bij ontvangen brief op 15 mei 2003 reageerde betrokken ambtenaar H. onder meer als volgt op de klacht:

"Op de navolgende klachten,

- Gedurende twee uur de verzoekster geen contact laten opnemen met haar gezin en
- Met een snelheid van ongeveer 105 kilometer per uur naar het politiebureau te zijn gereden,

relateer ik, verbalisant het volgende:

Wat de eerst genoemde klacht betreft:

Wij, verbalisanten hebben de vriendin van de verzoekster mee laten rijden in het surveillancevoertuig. De verzoekster pakte nadat zij in het surveillancevoertuig plaats had genomen, een mobiele telefoon, kennelijk om te telefoneren. Ik, H. gaf de verzoekster informatie over de verdere gang van zaken. Ik zag dat de verzoekster hier kennelijk niet geïnteresseerd in was daar zij begon te bellen. Ik vroeg haar daarmee op te houden. Daar de verdachte zich zeer recalcitrant gedroeg en het niet de gebruikelijke gang van zaken is, is door ons besloten de verzoekster niet te laten bellen. De verzoekster reageerde geïrriteerd en gaf de mobiele telefoon die zij in haar handen had, aan haar vriendin die ook in het surveillancevoertuig zat. Hierna heeft haar vriendin het telefoongesprek verder gevoerd. Uit het gesprek maakte ik op dat er met de man van de verzoekster getelefoneerd werd. De vriendin van de verzoekster heeft vervolgens de man van de verzoekster op de hoogte gebracht van de situatie. Op het bureau Tolsteeg aangekomen heeft de verzoekster plaats genomen in een ophoudruimte.

Ingevolge artikel 27 van de Ambtsinstructie, is bepaald dat zover het Wetboek van Strafvordering het niet belet, de ambtenaar de familie op verzoek van de verzoekster op de hoogte brengt van de insluiting. Dit is dus door de vriendin van de verzoekster gebeurd.

Daar collega A. en ik, verbalisant met het onderzoek belast waren, en dit zo spoedig mogelijk af wilden handelen, is er door ons ervoor gekozen de verzoekster niet te laten bellen. Het is echter ook niet gebruikelijk dat er door een verdachte gebeld wordt.

Wat de tweede klacht, met een snelheid van ongeveer 105 kilometer per uur naar het politiebureau te zijn gereden, verwijs ik naar het door mijn collega, A. opgemaakte antwoord. Dit daar ik naast de verzoekster achter in het surveillancevoertuig zat en de snelheidsmeter niet gezien heb. Ik kan hier dus ook niet over oordelen."

2. Als bijlage bij de reactie van de korpsbeheerder d.d. 23 juli 2003 was de reactie van betrokken ambtenaar A. Deze reactie hield onder meer het volgende in:

"(Verzoekster; N.o.) beweert gedurende de tijd dat zij op het politiebureau verbleef geen contact mocht nemen met haar familie. Nadat zij door ons werd aangehouden, belde zij kennelijk met haar mobiele telefoon. Volgens eigen zeggen belde zij met haar man. Vanwege het recalcitrante gedrag van (verzoekster; N.o.) alsmede het feit dat mijn collega H. uitleg aan het geven was omtrent de gang van zaken, werd haar op dat moment verboden te bellen. Vervolgens is de mobiele telefoon overgenomen door haar vriendin, die het gesprek voortzette. Nadat dit gesprek was beëindigd, verkeerde ik onder de indruk dat de familie van (verzoekster; N.o.) nu op de hoogte was van haar aanhouding. In ieder geval is er iemand op de hoogte gesteld van de aanhouding van (verzoekster; N.o.).

Voor wat betreft de snelheid waarmee naar het bureau werd gereden, kan ik u het volgende verklaren:

Terwijl wij van de parkeergarage wegreden, heb ik mij aan de maximumsnelheid gehouden. Op het moment dat wij het centraal station Utrecht gepasseerd waren, bevonden wij ons op een busbaan, die m.u.v. bussen en taxi's van en voor al het overige verkeer is afgesloten. Er bevond zich op dat moment geen ander verkeer op de busbaan.

Nadat (verzoekster; N.o.) mijn collega H. voor 'flikker' had uitgemaakt, begon ze discriminerende uitlatingen te doen met betrekking tot mijn huidskleur. Van deze opmerkingen schrok de vriendin, die naast mij zat, zichtbaar. Van deze beledigende uitlatingen heb ik overigens geen aangifte gedaan. Ik heb aan (verzoekster; N.o.) op dat moment kenbaar gemaakt dat als zij ons op een dergelijk niveau bejegende, wij uitgepraat waren.

Vanwege het kennelijke slechte contact tussen ons en (verzoekster; N.o.), alsmede het feit dat ik niet voornemens was om door (verzoekster; N.o.) te worden blijven beledigd dan wel me te laten provoceren, wilde ik zo snel mogelijk naar het politiebureau, zodat (verzoekster; N.o.) door een andere collega kon worden overgenomen, waardoor zij mogelijk rustiger zou worden. Ik zal mij bij deze onthouden van waardeoordeel over het gedrag van (verzoekster; N.o.) echter ik wil wel duidelijk maken dat dit gedrag de reden is

van de snelheid waarmee ik reed. Ik heb over de lengte van de busbaan met een snelheid van ongeveer 100 km/u gereden. Het betreft een weg met één flauwe bocht naar links. Door mij is weliswaar met een snelheid gereden die boven het wettelijk maximum ligt. Echter dit is op verantwoorde wijze gedaan. Zoals eerder gezegd bevond zich geen ander verkeer op deze busbaan. Aan het einde van deze busbaan heb ik mij weer aan de wettelijk toegestane maximumsnelheid gehouden."

Achtergrond

1. Politiewet 1993 (Wet van 9 december 1993, Stb. 724):

1.1. Artikel 2:

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

1.2 Artikel 8, eerste en vijfde lid:

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.

De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste tot en met vierde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn."

2. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (Besluit van 8 april 1994; Stb. 275, in werking getreden op 1 april 1994):

2.1 Artikel 1 derde lid, onder b:

"3. In dit besluit wordt verstaan onder:

(...)

b. geweld: elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis uitgeoefend op personen of zaken."

2.2 Artikel 4:

"Het gebruik van een geweldmiddel is uitsluitend toegestaan aan een ambtenaar:

- a. aan wie dat gewelddmiddel rechtens is toegekend, voor zover hij optreedt ter uitvoering van de taak met het oog waarop het gewelddmiddel hem is toegekend, en
- b. die in het gebruik van dat gewelddmiddel is geoeffend."

2.3 Artikel 17:

"1. De ambtenaar die geweld heeft aangewend, meldt dit aanwenden van geweld, de redenen die daartoe hebben geleid en de daaruit voortvloeiende gevolgen onverwijld schriftelijk aan zijn meerdere.

2. Indien de aanwending van het geweld lichamelijk letsel van meer dan geringe betekenis tot gevolg heeft gehad (...), dient deze melding tevens ter kennis te worden gebracht van de officier van justitie van het arrondissement waarbinnen het geweld is aangewend (...).

3. De melding, bedoeld in het eerste en tweede lid, geschiedt binnen 48 uur in de vorm van een rapport indien:

- a. de gevolgen van het aangewende geweld daartoe, naar het oordeel van de meerdere, aanleiding geven, of
- b. gebruik is gemaakt van enig gewelddmiddel en lichamelijk letsel dan wel de dood veroorzaakt is."

2.4 Artikel 27:

"1. Voor zover het bij of krachtens het Wetboek van Strafvordering bepaalde zich hiertegen niet verzet stelt de ambtenaar een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte van de insluiting. In het geval de ingeslotene minderjarig is, doet hij dit uit eigen beweging, indien de ingeslotene meerderjarig is, doet hij dit slechts op verzoek van de ingeslotene.

2. Indien de omstandigheden de uitvoering van het eerste lid niet toelaten bij een ingeslotene die geen ingezetene is, wordt de ambassade of het consulaat van het land waarin de ingeslotene ingezetene is, op de hoogte gesteld van de insluiting."

3. Krachtens artikel 147 van de Wegenverkeerswet 1994 kan de Minister van Verkeer en Waterstaat onder meer vrijstelling verlenen van het bepaalde in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor het gebruik van de weg ten behoeve van openbare diensten. De "Beschikking houdende vrijstelling van de bepalingen van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990" van 31 maart 1994 (nummer RVR 172392; in werking getreden op 1 april 1994) van de Minister van Verkeer en Waterstaat vermeldt voor zover van belang:

"DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Overwegende, dat de politie een openbare dienst is (...)

BESLUIT: (...)

II aan de regio's (regionale politiekorpsen) ten behoeve van de bij hen in dienst zijnde ambtenaren van politie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Politiewet 1993 en aan de Minister van Justitie ten behoeve van de bij het Korps landelijke politiediensten werkzaam zijnde ambtenaren van politie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Politiewet 1993 alsmede ten behoeve van de bijzondere ambtenaren van politie als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Politiewet 1993, vrijstelling te verlenen van de bepalingen van het RVV 1990.

III aan de uitoefening van de bevoegdheden, ontleend aan de vrijstelling, de volgende voorschriften te verbinden:

- a. de veiligheid van het verkeer dient zoveel mogelijk te worden gewaarborgd;
- b. van de vrijstelling mag alleen gebruik worden gemaakt voor zover dit voor de uitvoering van de opgedragen taken noodzakelijk is."

4. Zakwoordenboek der Geneeskunde:

"**contusie** kneuzing

distorsie verstuiking, verzwikking; rekking en inscheuring van gewrichtsbanden en kapsel, vnl. voorkomend i.d. scharniergewrichten; gaat gepaard met bloeduitstorting in en/of om het gewricht

hematoom bloeduitstorting i.d. huid of i.d. weefsels, bloedgezwel; kan worden veroorzaakt door uitwendige belediging"